

โครงการสูงวัยพันธุ์ จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล
จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged Society) ส่งผลให้โครงสร้างประชากรและสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ผู้สูงอายุจำนวนมากเผชิญกับความเสื่อมถอยของร่างกายตามวัยและมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคเรื้อรัง (Non-Communicable Diseases: NCDs) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health) ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์รวมแต่ยังได้รับความสำคัญไม่เพียงพอ คือ สุขภาพช่องปาก ซึ่งถือเป็นประเด็นด้านแรกของการมีสุขภาพที่ดี ปัญหาสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุ เช่น ฟันผุ ฟันโยก การสูญเสียฟัน โรคปริทันต์ หรือการติดเชื้อในช่องปาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบดเคี้ยวอาหารและภาวะโภชนาการ ทำให้ร่างกายอ่อนแอ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรคเรื้อรัง นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อสุขภาพจิต ความมั่นใจในการสื่อสาร และการมีส่วนร่วมทางสังคม อีกทั้งปัญหาในช่องปากยังมีความสัมพันธ์กับโรคทางระบบต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง และโรคปอดอักเสบจากการสำลัก ซึ่งล้วนส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในระยะยาว

อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ที่มีจำนวนและสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (HDC) มีผู้สูงอายุได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ ๑๖.๗๙ และมีผู้สูงอายุได้รับบริการทันตกรรม ร้อยละ ๑๘.๘๙ จากผลการดำเนินงานดังกล่าวพบว่า ผู้สูงอายุอำเภอสิชลยังเข้าถึงบริการทันตกรรมได้น้อย เนื่องจากข้อจำกัดด้านการเดินทาง ภาวะพึ่งพิงทางกาย สภาพเศรษฐกิจ ตลอดจนความรู้และทัศนคติในการดูแลสุขภาพช่องปาก ส่งผลให้พบผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพช่องปากในระดับรุนแรง เช่น ฟันผุ ฟันโยก การติดเชื้อ และการสูญเสียฟันจำนวนมาก ซึ่งกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และก่อให้เกิดภาระต่อครอบครัวและระบบบริการสุขภาพในการดูแลระยะยาว ดังนั้นการแก้ไข ปัญหาสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการเพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรม การพัฒนาความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปาก การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชน ครอบครัว อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และสถานบริการสุขภาพ เพื่อให้เกิดระบบการดูแลที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ในการนี้ กลุ่มภารกิจด้านบริการทันตกรรม โรงพยาบาลสิชล จึงได้จัดทำโครงการ “สูงวัยพันธุ์ จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง” อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อยกระดับการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างเป็นระบบ มุ่งเพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรม ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในการดูแลสุขภาพช่องปาก พัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจที่สมดุลและสร้างเครือข่ายการดูแลแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืนของผู้สูงอายุในอำเภอสิชลต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจสุขภาพ ช่องปากและส่งต่อในกรณีที่เป็นอย่างเร่งด่วน
๒. เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากอย่างถูกวิธี

/๓.เพื่อให้อสม....

โครงการสูงวัยพันธุ์ จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบประมาณจากเงินบำรุงโรงพยาบาลสิชล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

อ.น.

๓. เพื่อให้หอสม.ที่เข้าร่วมโครงการมีทักษะการประเมินสภาวะช่องปากและดูแลสุขภาพช่องปากผู้มีภาวะพึ่งพิงได้อย่างถูกต้อง

๔. เพื่อให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าร่วมโครงการมีสภาวะช่องปากที่ดีขึ้นและพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม

กลุ่มเป้าหมาย

๑. กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุโดยสหวิชาชีพ และนักรักษาต่อเนื่องในกรณีจำเป็นเร่งด่วน (กิจกรรมที่ ๑) และ กิจกรรมอบรมในโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพ (กิจกรรมที่ ๓) กลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุ ๓,๐๐๐ คน

๒. อบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ ฝึกทักษะดูแลสุขภาพช่องปาก และประเมินสภาวะช่องปากแก่ หอสม. ที่ดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงในเขตตำบลลิซล เพื่อดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง (กิจกรรมที่ ๒) มีกลุ่มเป้าหมายคือ หอสม. ผู้ดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง จำนวน ๕๐ คน และ ผู้มีภาวะพึ่งพิง จำนวน ๑๐๐ คน

วิธีดำเนินงาน

ขั้นเตรียมการ:

๑. กลุ่มภารกิจด้านบริการทันตกรรม โรงพยาบาลลิซล จัดทำสูงวัยฟันดี จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และขออนุมัติโครงการ

๒. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินโครงการภายในกลุ่มภารกิจด้านบริการทันตกรรม

๓. ประสานงานกับทีมสหวิชาชีพในโรงพยาบาล รพ.สต. หอสม.เขตตำบลลิซลและรพ.สต. เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการ นำเสนอกระบวนการทำงาน ค้นหาปัญหาสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ และหาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

ขั้นดำเนินงาน:

๑. ดำเนินกิจกรรมคัดกรองสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุ อำเภอสิชล

๒. ดำเนินกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ ฝึกทักษะดูแลสุขภาพช่องปาก และประเมินสภาวะช่องปากผู้มีภาวะพึ่งพิงแก่ หอสม.ผู้ดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงในเขตตำบลลิซล

๓. ดำเนินกิจกรรมอบรมในโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพโดยใช้โปรแกรมความรู้ด้านสุขภาพช่องปากในผู้สูงอายุ

ขั้นสรุปผล:

๑. สรุปผลการตรวจสอบสุขภาพช่องปากและเข้าถึงบริการทันตกรรมกลุ่มผู้สูงอายุใน อำเภอสิชล

๒. สรุปผลการประเมินทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากผู้มีภาวะพึ่งพิงของ หอสม.

๓. สรุปผลสภาวะช่องปากและพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าร่วมโครงการ

๔. ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม - เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

สถานที่ดำเนินการ

โรงพยาบาลลิซล, รพ.สต.ในอำเภอสิชล, โรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพ

/งบประมาณ...

โครงการสูงวัยฟันดี จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ งบประมาณจากเงินบำรุงโรงพยาบาลลิซล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

๑๗

งบประมาณ

เงินบำรุงโรงพยาบาลสิชล ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) มีรายละเอียดดังนี้

๑. กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุโดยสหวิชาชีพ และนั้ดรักษาต่อเนื่องในกรณีจำเป็นอย่างเร่งด่วนใช้งบประมาณดังนี้

๑.๑ ค่าเอกสาร / วัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒. อบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ ฝึกทักษะดูแลสุขภาพช่องปาก และประเมินสภาวะช่องปากผู้มีภาวะพึ่งพิงแก่ อสม. ผู้ดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิงในเขตตำบลสิชล

๒.๑ ค่าเอกสาร/วัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๒ ค่าสื่อทันตสุขภาพและสื่อรณรงค์โครงการ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๓ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๕๐ คนๆละ ๓๕ บาท จำนวน ๑ มื้อ เป็นเงิน ๑,๗๕๐ บาท

๓. กิจกรรมอบรมโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพ

๓.๑ ค่าเอกสาร / วัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท /

๓.๒ ค่าสื่อทันตสุขภาพและสื่อรณรงค์โครงการ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท /

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

หมายเหตุ: ถัวเฉลี่ยจ่ายทั้งรายการและจำนวนคน

เจ้าหน้าที่การเงินของหน่วยงาน

(ลงชื่อ) จิรา จันท

(นางสาวจันจิรา เมฆารมณ)

ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน

การประเมินผล

๑. ติดตามข้อมูลผู้สูงอายุได้รับการตรวจสอบสุขภาพช่องปากและได้รับบริการทันตกรรมจากฐานระบบรายงานและการส่งข้อมูล ๔๓ แห่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช(HDC)

๒. ผลการทดสอบความรู้ก่อน-หลังการอบรม แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ของผู้สูงอายุที่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพ

๓. ประเมินความรู้ อสม. จากแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมให้ความรู้และประเมินการทักษะการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่ถูกต้องจากการสังเกตโดยทันตบุคลากร

๔. ประเมินสภาวะช่องปากและพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงจากแบบบันทึกการคัดกรองสภาวะช่องปากโดย อสม.

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. ผู้สูงอายุได้รับการตรวจสอบสุขภาพช่องปากและเข้ารับบริการทันตกรรมมากกว่าร้อยละ ๒๐

๒. ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพมีความรอบรู้ในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในระดับดี

๓. อสม. ผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพช่องปากของผู้มีภาวะพึ่งพิงที่ถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๘๐

/๔. ผู้ที่มีภาวะ....

โครงการสูงวัยพันธุ์ดี จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบประมาณจากเงินบำรุงโรงพยาบาลสิชล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

๑๗

๔. ผู้ที่มีภาวะฟัฟฟิงที่เข้าร่วมโครงการมีสภาวะช่องปากที่ดีขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๐
ตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์

๑. ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการทันตกรรม มากกว่าร้อยละ ๕๐

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้สูงอายุมีความรู้ สามารถดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

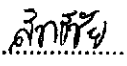
๒. ผู้สูงอายุที่มีภาวะฟัฟฟิงได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและได้รับการรักษาทางทันตกรรมตามความเหมาะสม

๓. ลดความเสี่ยงการติดเชื้อในช่องปากของผู้สูงอายุที่มีภาวะฟัฟฟิง

๔. อสม.สามารถตรวจคัดกรองสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุและส่งต่อผู้สูงอายุในกรณีที่ต้องรักษาเร่งด่วนได้

หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มภารกิจด้านบริการทันตกรรม โรงพยาบาลสิชล อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช

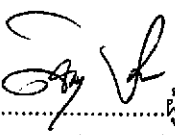
ลงชื่อ..........ผู้เขียนโครงการ
(นายสิทธิชัย ชุนทอง)

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน

ลงชื่อ..........ผู้เสนอ
(นางสุดิกร ตัญจพัฒนกุล)

ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านบริการทันตกรรม

ลงชื่อ..........ผู้เสนอ
(นายจรง บุญกาญจน์)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสิชล

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสำราญ ปิตากุลติก)
ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายสุทธิพนธ์ ชยธวัชพงศ์)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

โครงการสูงวัยพันธุ์ จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๖๙ งบประมาณจากเงินบำรุงโรงพยาบาลสิชล รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗,๗๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันเจ็ดร้อย
ห้าสิบบาทถ้วน)

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ ฝึกทักษะดูแลสุขภาพช่องปาก และประเมิน
สภาวะช่องปากผู้มีภาวะฟันผุ อสม. ผู้ดูแลผู้มีภาวะฟันผุในเขตตำบลลิขล
โครงการสูงวัยพันธุ์ดี จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอลิขล
จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
วันอังคาร ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๙ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมอารีรักษ์ โรงพยาบาลลิขล

กำหนดการ	กิจกรรม
๑๓.๐๐ - ๑๓.๓๐ น.	ลงทะเบียน/รับเอกสาร
๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๐ น.	กล่าวรายงานการประชุมและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมโดย นายสิทธิชัย ขุนทอง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข โรงพยาบาลลิขล
๑๓.๔๐ - ๑๓.๕๐ น.	กล่าวเปิดการอบรม โดย นายแพทย์จรัส บุญกาญจน์ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลลิขล
๑๓.๕๐ - ๑๔.๐๐ น.	กิจกรรมเรื่องเล่าแรงบันดาลใจในการทำงาน โดยนางกัญญ์สินี ศรีสว่าง อสม.ดีเด่นอำเภอลิขล
๑๔.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	บรรยายเรื่อง “การตรวจและประเมินสภาวะเสี่ยงในช่องปากของผู้มีภาวะ ฟันผุ” โดยการใช้คู่มือการประเมินสุขภาพช่องปากและการดูแลสุขภาพ ช่องปากผู้สูงอายุที่มีภาวะฟันผุของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยทพญ.อสมภรณ์ ศรีสถาพร ทันตแพทย์ปฏิบัติการ โรงพยาบาลลิขล
๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๔.๔๐ - ๑๕.๒๐ น.	กิจกรรมกลุ่มเข้าฐานทดสอบความเข้าใจการใช้คู่มือในการออกประเมิน สุขภาพช่องปากผู้สูงอายุโดยวิทยากร
๑๕.๒๐ - ๑๕.๕๐ น.	บรรยายเรื่อง “การดูแลสุขภาพช่องปากของผู้มีภาวะฟันผุ” โดยวิทยากร
๑๕.๕๐ - ๑๖.๓๐ น.	ซักถามปัญหา/วางแผนการออกคัดกรองสุขภาพช่องปากผู้มีภาวะฟันผุ/ และปิดการอบรม

**หมายเหตุ

กำหนดการและกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

กำหนดการอบรมโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบส่งเสริมทันตสุขภาพ
โครงการสูงวัยฟันดี จิตแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง อำเภอสิชล
จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
วันศุกร์ ที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๙ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม รพ.สต.บ้านจอมพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กำหนดการ	กิจกรรม
๐๘.๓๐ - ๐๘.๔๕ น.	ลงทะเบียน/รับเอกสาร
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐ น.	ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการพร้อมกล่าวเปิดงาน โดยนายสิทธิชัย ขุนทอง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน โรงพยาบาลสิชล
๐๙.๐๐ - ๑๐.๔๕ น.	ให้ความรู้เรื่อง“ความเสี่ยงของโรคในช่องปากของผู้สูงอายุและประโยชน์ ของการใช้ฟันปลอมในผู้สูงอายุ” โดย ทันตแพทย์หญิงอสมารณ์ ศรีสถาพร ทันตแพทย์ปฏิบัติการ โรงพยาบาลสิชล
๑๐.๔๕ - ๑๑.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๑.๐๐ - ๑๑.๔๕ น.	ให้ความรู้เรื่อง“การดูแลสุขภาพช่องปากของผู้สูงอายุและข้อควรระวังใน การเข้ารับบริการทันตกรรมในผู้สูงอายุ” โดย นายสิทธิชัย ขุนทอง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขปฏิบัติงาน
๑๑.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.	สรุปผลการอบรม/กล่าวปิดการอบรม

**หมายเหตุ

กำหนดการและกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม